

Werkopdracht

'Vorbereiden en kwartier maken Ecologische Autoriteit'

1. Aanleiding

In april 2022 is door de Minister voor Natuur en Stikstof een opdracht verleend aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) om samen met het kennisnetwerk OBN en TEO een Plan van Aanpak op te stellen voor de oprichting van de Ecologische Autoriteit. Op 7 juli 2022 heeft de Commissie m.e.r. het plan van aanpak per brief aan de minister aangeboden. Naar aanleiding van dit plan van aanpak zal het kabinet na de zomer (maar uiterlijk voor 1 oktober 2022) besluiten of en hoe de Ecologische Autoriteit wordt ingesteld.

Op dit moment zijn de voortouwnemers op basis van een handreiking aan de slag met het opstellen van natuurdoelanalyses. Zowel het Rijk als de provincies vinden het van belang dat deze handreiking van een toetsingsadvies van de Ecologische Autoriteit voorzien wordt zodat eventuele benodigde bijstelling nog vroegtijdig in het proces doorgevoerd kunnen worden. Daarom is het van belang dat de Ecologische Autoriteit zo snel mogelijk operationeel is.

Graag doet DG RTLG in samenwerking met het DG NV en het DG LGS (hierna: opdrachtgever) een beroep op de Commissie m.e.r. om in de periode tot en met de instelling van de Ecologische Autoriteit voorbereidingen te treffen en kwartier te maken voor de Ecologische Autoriteit.

2. Opdracht Commissie m.e.r. voor kwartier maken en voorbereiden

Om na de zomer optimaal voorbereid te zijn voor het oprichten van de Ecologische Autoriteit is het nodig om een werkopdracht te formuleren voor de periode tot en kort na de instelling van de Ecologische Autoriteit. Opdrachtgever geeft de Commissie m.e.r. opdracht om deze werkopdracht uit te voeren en verzoekt de Commissie m.e.r. om de werkopdracht uiterlijk eind september af te ronden. De werkopdracht omvat de volgende onderdelen:

1. Initiële en voorbereidende werkzaamheden, die nodig zijn voor het zo snel mogelijk op- en inrichten van de Ecologische Autoriteit, na het besluit van het kabinet tot het instellen er van, zoals:
 - Voorbereiding op de werving van werkgroep-secretarissen en waarborgen van de inzetbaarheid van de juiste deskundigen voor de Ecologische Autoriteit;
 - Vorbereiden van de huisvesting, kantoorinrichting, automatisering en dergelijke voor de Ecologische Autoriteit;
 - Vorbereiding van de communicatieaanpak en -strategie en de informatie- en communicatietechnologie, zoals de website;
2. Een toetsingsadvies op de handreiking, die is opgesteld voor het uniform opstellen van natuurdoelanalyses door de voortouwnemers. Een uitgebreide beschrijving hiervan is opgenomen in bijlage 1;
 - Het toetsingsadvies wordt conform de termijnen zoals zijn beschreven in het plan van aanpak opgeleverd. Dat betekent uiterlijk negen weken na verstrekking van deze opdracht en bij voorkeur z.s.m. na instelling door het kabinet.

Zoals met de Commissie m.e.r. besproken, wordt voor deze opdracht een prijs van € 340.000 (excl. BTW) gehanteerd; dat is een € 411.400 incl. 21% over een deel van de te maken kosten. Ten tijde van het verstrekken van deze opdracht is nog afstemming gaande tussen financieel deskundigen van de

Commissie m.e.r. en Financieel-Economische Zaken van het Ministerie van LNV over de bepaling van de hoogte van het bedrag aan BTW. Indien blijkt dat sprake zou moeten zijn van een ander bedrag, vindt op een later moment verrekening plaats op een nog te bepalen wijze.

3. Betrokkenheid bij uitvoering opdracht

Om ervoor te zorgen dat de voorbereidingen op de instelling van de Ecologische Autoriteit aansluiten bij de behoeften van de betrokken overheidspartijen, is het belangrijk dat DG RTLG (in samenwerking met DG NV en DG LGS en IPO) goed aangesloten blijft bij de vorderingen van de werkopdracht. De betrokkenheid van opdrachtgever bij (1) de initiële en voorbereidende werkzaamheden krijgt concreet vorm door een startgesprek, tussentijds overleg en eindgesprek over de voortgang van uitvoering van de opdracht.

Belangrijkste uitgangspunten van de Ecologische Autoriteit zijn haar onafhankelijkheid en transparantie. Bevoegde gezagen (LNV en provincies) onthouden zich om die reden van elke inhoudelijke betrokkenheid of bemoeienis met de inhoud van de adviezen en producten van de Ecologische Autoriteit, de inhoudelijke methodologische keuzes bij de totstandkoming daarvan en de samenstelling van werkgroepen die adviezen of andere producten opstellen.

Voor het opstellen het toetsingsadvies op de handreiking (2) wordt de werkwijze gevolgd zoals beschreven in hoofdstuk 7 van het plan van aanpak Ecologische Autoriteit. Voor het advies stelt de Commissie m.e.r. een werkgroep samen, die bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een aantal deskundigen. Bij aanvang van het adviestraject vindt met het bevoegd gezag een startgesprek plaats en er is een toelichtend adviesgesprek bij gereedkomen van het advies. Het verzoek is om bij dit toelichtende adviesgesprek tijd in te ruimen voor inhoudelijke verdieping.

Voor onderdeel (1) vindt opdrachtbegeleiding plaats door Susanne Kuijpers en Bart van Bussel. Voor onderdeel (2) zijn Susanne Kuijpers, Michael Edelijn en Sander van Dijk contactpersoon. Het is de verantwoordelijkheid van opdrachtgever om ook andere departementen en overheden (provincies) te betrekken bij de uitvoering van deze opdracht.

4. Vervolgproces na afronding plan van aanpak

Na afronding van het toetsingsadvies op de handreiking legt LNV dit voor aan de hierbij betrokken gremia.

Daarnaast gaat opdrachtgever dan met de Commissie m.e.r. in gesprek over de instelling van de Ecologische Autoriteit na besluitvorming hierover door het kabinet na de zomer. Op basis van deze besluitvorming zijn mogelijk wijzigingen in de voorbereiding nodig. In dit geval zal opdrachtgever met de Commissie m.e.r. en andere organisaties afstemming zoeken om na te gaan hoe hiermee om te gaan.

Bijlage 1: Toetsingsadvies handreiking natuurdoelanalyses

De natuurdoelanalyses geven invulling aan de wettelijke verplichting ten aanzien van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN) om inzichtelijk te maken in welke mate de instandhoudingsdoelstellingen in de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden worden gerealiseerd en wat de verwachte gevolgen van geplande maatregelen in dat kader zijn¹. Daaruit volgt ook of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn gezien de drukfactoren die in het Natura 2000 gebied aan de orde zijn.

Het opstellen van natuurdoelanalyses gebeurt door voortouwnemers. De uitkomsten van de natuurdoelanalyses worden, behalve voor het Programma SN, ook gebruikt als input voor gebiedsprogramma's in het kader van het NPLG en de programmering van maatregelen in de tweede fase van het Programma Natuur. Voor het opstellen van natuurdoelanalyses hebben het Rijk en provincies, en namens deze Ministerie LNV en IPO, een handreiking opgesteld.

Gezien het belang van de natuurdoelanalyses voor het Programma SN, de gebiedsprogramma's in het kader van het NPLG en de tweede fase van het Programma Natuur is het van belang om ervoor te zorgen dat de inhoud van de natuurdoelanalyses zo min mogelijk ter discussie gesteld kan worden. Daarom wordt, in het kader van het kwartier maken en voorbereiden van de ecologische autoriteit, de Commissie m.e.r. gevraagd om een toetsingsadvies te geven op deze handreiking. Daarnaast wordt gevraagd om bij de totstandkoming hiervan op een aantal eerste concept-natuurdoelanalyses te reflecteren. Deze maken inzichtelijk hoe toepassing van de handreiking in de pilotfase heeft uitgewerkt.

Het staat de opstellers van de Natuurdoelanalyses vrij om aanvullend aan de handreiking meer gedetailleerde informatie te gebruiken en aanvullende analyses uit te voeren. De handreiking beschrijft een zogenaamde 'minimale lijn' van hoe een natuurdoelanalyse opgesteld moet worden in deze eerste cyclus. Gevraagd wordt om vanuit bovenstaand perspectief van de handreiking te reflecteren op de volgende vragen:

Hoofdvraag:

Wanneer de handreiking gevolgd wordt, levert dit dan een eerste cyclus Natuurdoelanalyses op zoals beschreven in het PSN²?

Deelvragen:

- Bevat de handreiking de benodigde stappen om te komen tot een eerste cyclus natuurdoelanalyses? Ofwel, missen er nog essentiële onderdelen in de handreiking om tot een eerste cyclus Natuurdoelanalyses te komen die voldoen aan de hoofdvraag?
- Geeft de handreiking in voldoende mate weer welke data en informatie minimaal gebruikt moet worden om de ecologische analyse op te stellen voor de eerste cyclus natuurdoelanalyses?
- Geeft de handreiking in voldoende mate aan hoe omgegaan dient te worden met knelpunten die mogelijk optreden bij het opstellen van de eerste cyclus Natuurdoelanalyses, zijn hier belangrijke

¹ Zie ook hoofdstuk 7 van het Ontwerpprogramma Stikstofreductie en Natuurverbetering:

<https://www.aanpakstikstof.nl/documenten/publicaties/2022/05/25/ontwerpprogramma-stikstofreductie-en-natuurverbetering>

² Zie hoofdstuk 7 van het Ontwerpprogramma Stikstofreductie en Natuurverbetering:

<https://www.aanpakstikstof.nl/documenten/publicaties/2022/05/25/ontwerpprogramma-stikstofreductie-en-natuurverbetering>

aanvullingen op en is de voorgestelde omgang met deze knelpunten in relatie tot de uitkomsten van de natuurdoelanalyse verantwoord?

- Leidt de handreiking tot een zo hoog mogelijke mate van uniformiteit in de inhoudelijke ecologische analyse, synthese en leidt de handreiking op een logische manier tot een richting van nieuwe herstelmaatregelen? Zijn hierop nog essentiële aanvullingen nodig om te komen tot meer uniformiteit in de uitwerkingen?
- Is de verwachting dat de handreiking alle criteria afdekt die straks van belang zijn voor toetsing van Natuurdoelanalyses?

Afwijken en bijsturen

- Biedt de handreiking voldoende ruimte om in de natuurdoelanalyses recht te doen aan de verschillen die er zijn tussen gebieden en de beschikbaarheid van gegevens per gebied?
- Geeft de handreiking aanleiding tot belangrijke aandachtspunten ten aanzien van de verdere uitrol van het opstellen van de eerste cyclus natuurdoelanalyses?